

ЖЕРТВАТА НА ДАСКАЛЪ НЕНА

Напушайки възстаническия център при Еледжикъ, Бенковски бѣ смутенъ и тжженъ. Страшна бѣше картината, която той бѣ видѣлъ, а знаеше, че тази картина ще стане още по-страшна, когато дойдатъ войскитѣ на Хафъзъ-паша и башибозушкитѣ орди отъ околнитѣ турски села.

На една малка поляна, всрѣдъ вѣковната букова гора се бѣха събрали жителитѣ на десетина села. Тѣ се бѣха подслонили въ изкопани бордеи, покрити съ шума; гущеха се плътно единъ до другъ, за да се топлятъ и сушатъ. Защото отъ седмица непрекъснато валѣше. Небето бѣ оловено сиво и неспирно плачеше съ оня ситенъ дъждъ, който мокри до кости.

По лицата на всички селяни се четѣше ужасъ и отчаяние. Майкитѣ притискаха до гърди своитѣ премръзнали пеленачета, бабитѣ сновѣха като обезумѣли и глухо проклинаха, а мъжетѣ сбърчили вежди, сърдити и намръщени, стискаха кремъклиитѣ пушки и очакваха врага.

Но Бенковски знаеше, че писъцитѣ на женитѣ и децата ще разколебаятъ и възстаницитѣ. Той чув-

ствувахе това, и сърдцето му мъчително се свиваше. Навремени се повдигаше на стремената, обглеждаше сивия кржгозоръ и въздишаше. Подъ него черниятъ охраненъ жребецъ прѣхтѣше неспокойно, сякашъ предчувствувахе гибелта на възстанието.

За да разсѣе мъката си, Бенковски се обърна къмъ своята хвърковата чета:

— Хей, момчета! Запѣйте пѣсень!

Осемдесетъ гърла подеха:

Не щеме ний богатство,
не щеме ний пари,
а искаме свобода —
човѣшки правдини!...

Пѣсеньта, примѣсена съ отмѣренитѣ стѣпки на конетѣ, проеца величаво и смѣло и отекна въ гориститѣ дебри на Срѣдна-гора. Като че ли окуражено отъ бунтовната пѣсень, слънцето раздра сивитѣ облаци и се показва велико и червено, като окървавената българска земя.

Четата приближаваше Бѣлово. Виждаха се вече високото каменно здание на желѣзопѣжната станция и камбанарията на църквата.